

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОЯВУ ТИРЕОТРОПНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ РІЗНИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ ВОВКОНОГУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО

д. біол. н., проф. Кравченко В. М., к. фарм. н., доц. Кононенко А.Г.,
к. фарм. н., доц. Сенюк І. В.,
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Вступ. За даними ВООЗ серед ендокринних порушень захворювання щитоподібної залози (ЩЗ) займають друге місце після цукрового діабету. Більше 665 млн людей у світі мають ендемічний зоб або страждають іншими тиреоїдними патологіями; 1,5 млрд чоловік стикаються з ризиком розвитку йододефіцитних захворювань. Згідно зі статистикою приріст числа захворювань ЩЗ у світі щорічно становить 5%. Пошук та удосконалення шляхів профілактики та лікування залишаються завжди актуальними. За визначенням фахівців перспективним напрямком є фітотерапія.

Мета дослідження. Метою роботи стало дослідження фармакологічних властивостей лікарської рослини – трави вовконогоу європейського (*Licorus europaeus* L.) та визначення перспективності розробки лікарських засобів.

Матеріали і методи. Вивчали вплив різних лікарських форм – водного екстракту, 30%, 50% настоек спиртових вовконогоу європейського на функціональний стан щитоподібної залози у щурів в дозах 0,5-2,5 мл/кг. Визначали рівень гормонів тироксину і трийодтироніну в сироватці крові методом імуноферментного аналізу з використанням тест-систем.

Результати. Водний екстракт проявив помірну тиреостатичну дію, зменшуючи концентрацію, переважно, гормону Т4. Коефіцієнт відношення гормонів Т3/Т4, як показника функціональної активності ЩЗ та периферичної конверсії Т4 в Т3, виявився збільшеним в порівнянні з контролем у всіх досліджуваних дозах, що може свідчити про тиреостимулювальний ефект по відношенню до гормону Т3. Як ймовірний механізм такої дії водного екстракту вовконогоу європейського може бути пов'язаний з пригніченням синтезу тироксину та посиленням процесів периферичного дейодування гормону. Аналіз результатів впливу 30% настойки спиртової вовконогоу європейського на функцію ЩЗ не дозволяє зробити однозначний висновок стосовно тиреостатичних властивостей у досліджуваного об'єкту, оскільки визначалась як тиреостатична, так і тиреоїдстимулювальна дія за рівнем в сироватці крові обох тиреоїдних гормонів. Порівнюючи коефіцієнт відношення гормонів Т3/Т4 при застосуванні усіх досліджуваних доз спостерігалось його зниження в порівнянні з таким у контрольної групи тварин, що можливо розцінювати як переважаючий прояв стимулювальної дії на гормоносинтез в ЩЗ, а саме гормону тироксину, та відсутність впливу на процеси дейодування в тканинах. Подібна до водного екстракту спостерігалась тенденція впливу на функціональний стан ЩЗ при дослідженні 50% настойки вовконогоу європейського.

Висновки. Отримані результати дозволяють відзначити наявність тиреотропних властивостей у вовконогоу європейського різної спрямованості та потребують поглиблених досліджень на модельних патологіях ЩЗ і визначення доцільності і перспективності розробки лікарських засобів на його основі.